

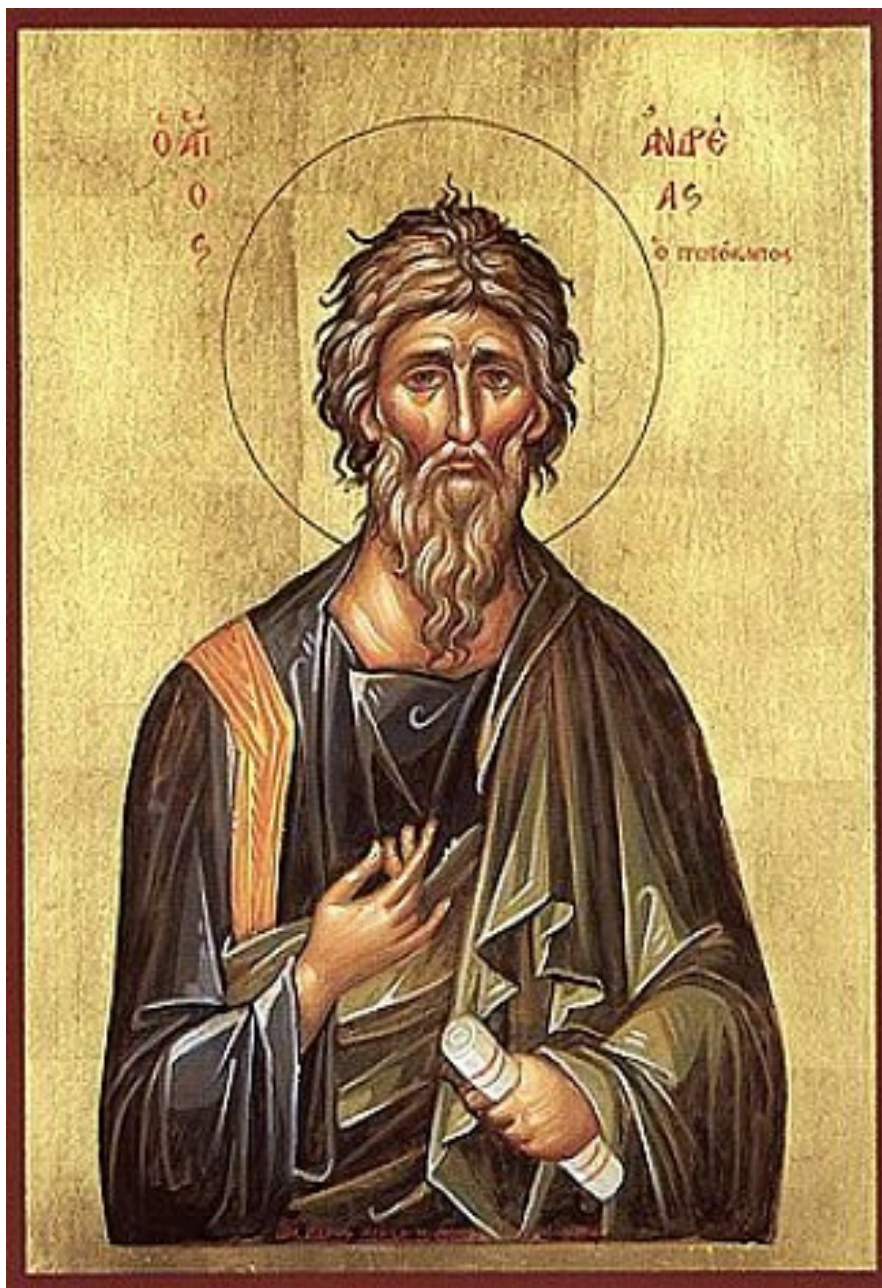
Cununa Credinței

Periodic al Bisericii Sfânta Vineri-Nouă cu hramul Cuvioasa Parascheva

Anul 8 Nr. 8 Noiembrie 2009

În acest număr puteți citi:

- **ISTORIA ROMÂNIEI PRIN SFINȚII SĂI**
Sf. Martiri Năsăudeni
Cuv. Paisie de la Neamț
Cuv. Antonie de la Iezeru-Vâlcea
Sf. Apostol Andrei
- **PAROHIA NOASTRĂ**
Biserica Sf Vineri Nouă are un nou diacon
- **DE VORBĂ CU: Sf. Ioan Gură de Aur**
Vorbele bune strică obiceiurile rele
- **DUMINCILE DE DUPĂ RUSALII**
Văpaia bogăției
Înțelegerea morții
Creștinul și politica
Trezirea baronilor
Dezafectarea iadului
- **SFÂNȚA LITURGHIE – Citirea Apostolului și a Sf. Evanghelii**
- **FERICIȚII CEI PRIGONIȚI**
Suplicii
- **O ISTORIE A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI**
Bazilica paleocreștină (III)
- **LUMEA ÎN CARE TRĂIM**
În zilele noastre diavolul seceră
- **COALIȚIA ORIENTALĂ (VII)**
Civilizația liniei (3)
- Despre nevoiță

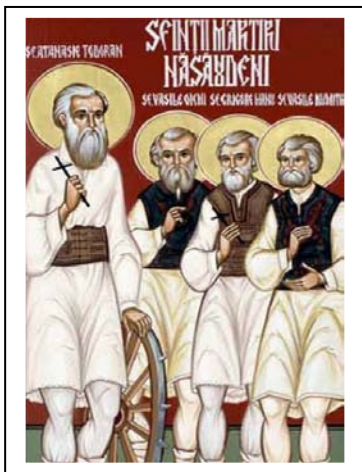

Sfântul Apostol Andrei, ocrotitorul României

Pe ucenicul cel întâi chemat și următorul Patimilor lui Hristos, pe Andrei apostolul, fratele lui Petru, să-l laudăm credincioșii, ca pe cel ce pe păgâni din înșelăciune i-a întors la botez. Pentru aceasta îi cântăm : Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

ISTORIA ROMÂNIEI PRIN SFINȚII EI

Sf. Martiri Mărturisitori Năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu (12 noe)

Sfântul Atanasie Todoran s-a născut într-o familie de țărani liberi de pe Valea Sălăuței, în satul Bichigiu, județul Bistrița-

Năsăud, înainte de anul 1663. Dragostea față de credința strămoșească a avut-o de mic, mai ales că din familie făceau parte preoții Coșbuc din Hordou, nimeni alții decât stămoșii poetului George Coșbuc. Datorită educației primite, a ajuns fruntaș în comună, a fost jude și colector al dărilor în comunele de pe Valea Bichigiului și a Sălăutei. De tânăr a avut în sânge iubirea de țară, și toată viața a luptat pentru apărarea ei. A făcut parte și dintr-un regiment de apărare a Vienei. Dar nemaisuportând despărțirea de neamul său și tot amânându-i-se eliberarea, a dezertat și s-a întors acasă.

A fost urmărit, dar s-a refugiat în Munții Țibleșului, în Maramureș și în Țara Chioarului. De aici, a trecut în Moldova, unde a slujit mai mulți ani, cum atestă fragmentul unui document emis de domnitorul Mihai Racoviță, din care reiese că îl eliberează din oaste pe Atanasie - în vârstă de 74 de ani - după ce a slujit 13 ani în rang de căpitan, și că este ridicat la rang de răzeș.

Cu toate acestea, nu a scăpat de pedeapsa pentru dezertare, fiind închis câțiva ani în Turnul Dogarilor din cetatea Bistriței. După eliberare, s-a întors la Bichigiu.

Apărător al Ortodoxiei și al neamului

Nu se știe exact câți copii a avut, probabil o fată și un băiat. Fiica posibil să-i fi murit, atunci când el se ascundea de austrieci. Despre fiul lui se știe că, fiind pe moarte, iar în sat nefiind nici un preot ortodox, bătrânul Atanasie s-a opus cu îndârjire împărțării acestuia cu azimă, precum și spovedirii lui de către un preot unit. În mormântarea a fost făcută în cele din urmă în ritul credinței strămoșești.

În anii 1761-1762, a negociat, împreună cu alți fruntași din ținutul Năsăudului, militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuței și Someșului Mare. A mers la Viena, împreună cu alți români, unde a

încheiat pactul cu guvernul austriac. Au primit asigurări că, după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ținutul Năsăudului vor beneficia de mai multe drepturi.

Sfântul Atanasie a cerut ca, prin înființarea regimentului de graniță, românii să nu fie siliți să-și lăpăde credința ortodoxă, căci de mulți ani ortodocșii transilvăneni se confruntau cu impunerea, aproape pe orice cale, a credinței greco-catolice.

Nu după mult timp, Atanasie a înțeles planurile ascunse, că nu s-a ținut deloc seama de dorința românilor. După ce a văzut acestea, a trecut în tabăra adversă și a început să se opună pe față procesului de militarizare. Năsăudenii, la rândul lor, au înțeles că sistemul grăniceresc urmărea să-i convertească la catolicism și, apoi, că nu se respecta promisiunea ridicării iobăgiei, de aceea mocnea în ei un sentiment de revoltă împotriva asupritorilor.

„Aruncați afară păgânii dintre hotarele noastre!”

Părintele Alexandru Mizgan ne spune că „Militarizarea zonei Năsăudului a început în luna august 1762, când au fost trimiși ofițeri de la Viena la Năsăud, să organizeze regimentul. La 10 mai 1763, considerându-se că munca de organizare s-a încheiat, generalul Bukow, cu o mare suită și însoțit de episcopul unit Petru Pavel Aron (1754-1764), a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni și să le sfințească steagul. Aceste momente solemne au fost organizate la Salva, pe platoul numit «Mocirlă».”

Generalul Bukow, a fost trimis de împărăteasa Maria Tereza să urmărească și să impulsioneze în Ardeal trecerea la catolicism a ortodocșilor.

„Când cele două batalioane de infanterie și opt companii de cavaleri stăteau înșirate lângă comuna Salva, continuă pr. Alexandru Mizgan, în față a ieșit călare bătrânul Tănase Todoran din Bichigiu, care slujise ca soldat încă de sub împăratul Carol al VI-lea și le-a rostit grănicerilor următoarea cuvântare:

«De doi ani noi suntem cătane, adică grăniceri, și carte n-am căpătat de la înalta împărăteasă, că suntem oameni liberi! Ne-am scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătănești, copiii noștri vor merge până la marginile pământului să-și verse sângele, dar pentru ce? Ca să fim robiți, să n-avem nici un drept, copiii noștri să fie tot proști, ori vor învăța ceva, ori ba? Așa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege să ne-o ciufulească. Jos armele! Aruncați afară păgânii dintre hotarele noastre! Auziți creștini români, numai atunci vom sluji, când vom vedea carte de la înălțata împărăteasă, unde-s întărite drepturile noastre; până atunci, nu, odată cu capul. Ce dă Gubernia și cancelaria din Beciu, e nimica, îs minciuni goale de azi, de mâine»”.

„Nu ne tulbura pe noi în credința noastră!”

Cuvântarea înflăcărată a bătrânului Tănase Todoran a avut efect imediat. În acel moment, a început revolta. Aceasta se datorează și faptului că toți ofițerii regimentului erau austrieci, ei nu cunoșteau obiceiurile locului și îi disprețuiau pe români. Grănicerii abia intrați în serviciul militar erau tratați cu severitate excesivă. O profundă indignare a cuprins inimile credincioșilor când au observat că ofițerii regimentului își băteau joc de religia și de Biserica românească, încercând să-i atragă la catolicism.

„Se spune că bătrânul Tănase Todoran s-a dus la episcopul Petru Pavel Aron, și i-a spus: «Fătul meu, de unde ești?». Acela i-a răspuns: «De la Blaj!». Tănase Todoran a adăugat: «Dacă ești de la Blaj și împărăteasa ți-a dat domeniu, du-te acolo și stai liniștit, nu ne tulbura pe noi în credința noastră!». După aceea, l-a luat pe vlădică de mână și l-a condus ca să nu năvălească asupra lui mulțimea tulburată. Grănicerii l-au înfruntat și pe generalul Buccow, încât acesta și episcopul Aron au scăpat prin fugă. A doua zi după rebeliune, grănicerii au reținut armele, iar steagurile le-au dus la Năsăud și le-au predat preotului spre a le păstra în biserică” , mai precizează părintele Alexandru Mizgan.

„În pământ de m-or băga / Nu mă las de legea mea”

La scurtă vreme după rebeliune, a venit la Salva o comisie aulică spre a face cercetări asupra celor petrecute pe platoul „Mocirlă” în mai 1763. Cercetările au durat 6 luni. Ancheta se îndrepta împotriva principalului autor al rebeliunii, Tănase Todoran din Bichigiu. Acesta n-a retractat nimic și, cu un curaj mucenicesc, și-a asumat răspunderea celor întâmplate. Ședința s-a pronunțat în ziua de 12 noiembrie 1763, și conține următoarele pedepse: Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu în vârstă de 104 ani să fie frânt cu roata de sus în jos, capul lui să fie legat de o roată, pentru că a reținut pe oameni de la unire și de la înrolare. Vasile Dumitru a popii din Mocod, Marin Grigore din Zagra, Vasile Oichi din Telciu, condamnați la moarte prin spânzurătoare și trupurile neînmormântate, pentru aceeași vină. Alți 15 conducători de revoltă au fost grațiați de la spânzurătoare în schimbul a 6000 de lovituri de verigi date de soldați, ceea ce tot moarte sigură a însemnat.

Capetele celor martirizați au fost ridicate pe pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăți din trupurile ciopârțite au fost așezate la răscruci de drumuri.

La executarea pedepsei, atât Tănase Todoran, cât și confrății săi de supliciu, și-au păstrat sângele rece, declarând că nu regretă suferința morții pentru dreptate și

lege, fiindcă este mai bine să-și piardă viața decât să trăiască în robie, că e mai frumos a muri pentru lege decât a te face vânzătorul ei.

Tradiția a păstrat în cântece și doine cuvintele pe care Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu le-a rostit în timpul groaznicelor torturi la care a fost supus pentru credința strămoșească și dreptatea socială a românilor năsăudeni:

«Nu vă dați feciori cătane

Că-ți purta păduci cu coarne

Asta v-o spune de un an

Moșul vostru Todoran

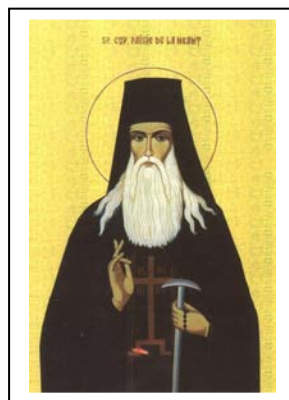
În pământ de m-or băga

Nu mă las de legea mea

Asta-i legea lui Hristos

Sloboziți puștile jos...»

(Sursa: dervent.ro)

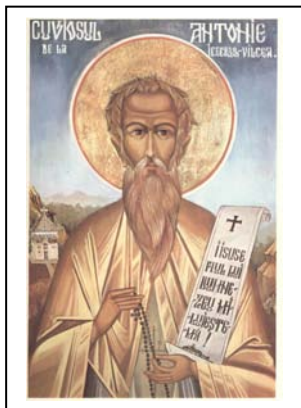
Cuviosul Paisie de la Neamț (15 noe)

De origine moldovean, posibil chiar din neamul cantemireștilor, cuviosul se naște la 21 decembrie 1722, cu numele de Petru în orașul Poltava unde se strămutaseră bunicii săi. După patru ani de studiu la Academia Movileană din Kiev, Petru se îndreaptă către călugărie și rătăcește pe la mai multe schituri și mănăstiri până în 1745 când trece în Moldova. În 1746 pleacă la Athos unde pustnicește 4 ani lângă Mănăstirea Pantocrator. În 1750 este făcut călugăr cu numele de Paisie, primește schitul Sfântul prooroc Ilie, acceptă preoția și rămâne până în 1763 când vine împreună cu 64 de ucenici la Mănăstirea Dragomirna. Petrece aici 12 ani în care aduce obștea la 350 de călugări. În toamna anului 1775 se mută, împreună cu 200 de călugări la Mănăstirea Secu, iar din vara anului 1779 se așază la Mănăstirea Neamț căreia îi va fi stareț timp de 15 ani, cei mai rodnici din viața sa. Organizează obștea, care ajunge la aproape o mie de suflete, după rânduiala de la Sfântul Munte, face numeroase traduceri din Sfinții Părinți, deprinde pe mulți ucenici cu rugăciunea lui Iisus (*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluște-mă pe mine păcătosul*) și întreține relații duhovnicești cu mulți stareți, duhovnici, pustnici, episcopi și dregători. Cuviosul Paisie, numit de contemporani “cel mare” moare la 15 noiembrie 1794, în timpul Vecerniei, și este îngropat în gropnița bisericii voievodale.

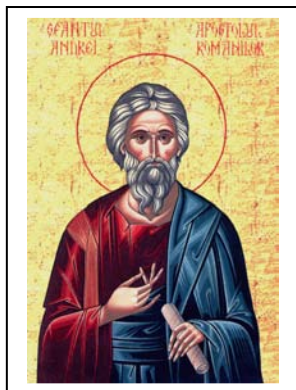
Cuv. Antonie de la Iezeru-Vâlcea (23 noe)

Acest fericit părinte Antonie era de neam român și a trăit pe vremea binecredinciosului voievod Matei Basarab și a voievodului martir Sfântul Constantin Brâncoveanu. A crescut în dreapta credință mergând de mic la Sfânta Biserică unde își găsea desfătarea sufletească. Înaintând cu vârsta, a ajuns preot, spre slava lui Dumnezeu și bucuria duhov-

nicească a părinților săi. Lăsând desfătarea lumii acesteia, a îmbrățișat viața monahicească în prea frumoasa pustie de la Schitul Iezeru, în ținutul Vâlci. A vrut să plece la Athos dar episcopul locului, Ilarion, văzându-l călugăr bun, insistă să rămână să fie de folos acasă. Cu ajutorul acestuia și cu agoniseala proprie, Antonie reconstruiește schitul după care se retrage într-o peșteră în care săpase o mică bisericuță unde s-a rugat neîncetat, ziua și noaptea. Când i s-a apropiat sfârșitul, l-a chemat pe ucenicul său Nicolae, i-a vestit apropiata sa moarte și i-a cerut să-l îngroape în groapa săpată chiar de el în stâncă. Moare patruzeci de zile mai târziu.

Sf. Apostol Andrei cel întâi chemat ocrotitorul României (30 noe)

Se îndeletnicea cu pescuitul pe malul lacului Ghenizaret locuind în orașul Capernaum în care sosise din Betsaida împreună cu fratele său, Simon, și tatăl, Iona, când, auzind despre prezența lui Ioan Botezătorul, coboară pe firul Iordanului să-l caute. În preajma profetului îl cunoaște pe Ioan, fiul lui Zebedeu, viitorul apostol,

împreună cu care pleacă pe urmele lui Hristos după ce îl aud pe profet spunând: “Tată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” Primiți și tinuți la vorbă până seara târziu de către Iisus, cei doi simt și înțeleg că El este cel vestit de cărțile sfinte. Convins, Andrei îi vorbește cu înflăcărare și convingere lui Simon: “Am găsit pe Mesia (care se tâlcuiește Hristos)” (Ioan 1, 41) și “devine nu numai primul ucenic al înaintemergătorului care identifică în Persoana lui Iisus pe Mesia, ci și primul propovăduitor al acestui adevăr între ucenicii Sfântului Ioan Botezătorul” (Pr. Dr. Sabin Verzan – *Sfântul Apostol Andrei*) în timp ce Simon, viitorul Petru, este primul care crede mărturia unui

om despre Hristos. Cei doi frați împreună cu Ioan, Filip și Natanael sunt primii cinci ucenici care însoțesc pe Iisus, circa șase luni, într-o primă călătorie de inițiere după care se întorc la activitatea de pescari până când, după moartea lui Ioan Botezătorul, sunt chemați de Iisus să-I urmeze: “Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni” (Matei, IV, 20).

După înălțarea la cer a Domnului, Sfântul Apostol Andrei predică și așază temelia Bisericii în Asia Mică, Galatia, Capadocia, Pont, Bitinia, Tracia, Sciția Mică, Bizanț. Este martirizat prin răstignire pe o cruce în formă de X, în jurul anului 60, în orașul Patras din Grecia unde îi este păstrat, în biserica care îi poartă numele, capul. Trupul, după ce a ajuns la Roma la 1462, a fost returnat de Papa Paul al VI-lea Patriarhatului Ecumenic.

Activitatea Sf. Apostol Andrei este menționată în Sfintele Evanghelii, în Doctrina Siriacă a Apostolilor, de către Iosif Flaviu, Eusebiu din Cezareea, Pseudo-Atanasie, Epifanie Monahul, Nichifor Calist și alții. El este deopotrivă cinstit, în afară de români, cu care se întâlnește chiar în momentele de plămădă, de greci, ruși, bulgari și ucrainieni (tradițiile rusești și ucrainiene vorbesc despre faptul că apostolul a ajuns până în regiunea Kievului de astăzi).

Sf. Apostol Andrei a fost în Sciția Mică (Dobrogea de astăzi) unde a lăsat urme atât în peisajul regiunii – peștera care îi poartă numele, în care s-a adăpostit și care a fost folosită ca biserică, cele nouă izvoare în care săvârșea botezurile, izvorul făcător de minuni de la Mănăstirea Dervent care îi și poartă numele – dar și în credințele populare – *Colo pe grindei/Crâng de alunel/Val de arțarei/Sfântă Mănăstire,/Loc de tănuire/și tămăduire,/Se pitește-n tei,/Casa lui Andrei*, (baladă dobrogeană), în care este alăturat *lupilor* căci, se spune, lega gura lupilor. Tradiția fixată în calendarul popular este dublată, pe alt plan, de concluziile învățaților. Profesorul și cercetătorul Ion Ghinoiu, în continuarea lui Mircea Eliade (De la Zalmoxis la Genghis-Han) și a altor cercetători arată că numele dacilor derivă de la lup și că “este de presupus că animalul – simbol de la care și-au luat dacii numele – să fi pătruns în toate sferile spiritualității lor”. Alăturarea dintre ciclul de “sărbători, obiceiuri, acte rituale și practici magice dedicate lupului” (de origine dacică) și numele Sf. Apostol Andrei relevă extraordinarul impact pe care l-a avut prezența acestuia pe aceste ținuturi. De altfel, legendele, baladele sau colindele care îl menționează se întâlnesc și în restul țării, după cum și deplasările lui, tradiția și unii cercetători le stabilesc pe o arie mult mai largă, ajungând până spre Maramureș. 30 noiembrie este considerat “cap de iarnă” (se presupune că era anul nou dac), luna decembrie fiind “luna lupilor” sau “luna lui Andrei”, în calendarul popular “undrea sau indrea”.

PAROHIA NOASTRĂ

Biserica Sfânta Vineri Nouă are un nou diacon

Ioan MOLDOVEAN

Duminică 15 noiembrie 2009, PS Ciprian Câmpineanul, episcop vicar patriarhal, alături de un sobor de preoți și diaconi, a slujit Sfânta Liturghie în biserica noastră. Cu acest prilej Prea Sfinția Sa l-a hirotonit întru diacon pe tânărul teolog George-Aurelian Jambore, pe seama Parohiei Sfânta Vineri Nouă din București și întru preot pe diaconul Constantin Ciortan, pe seama parohiei Petrești, protopopiatul Ilfov Nord.

Prin punerea mâinilor pe capul celor doi candidați la preoție, Prea Sfinția Sa a rugat pe bunul Dumnezeu să reverse harul Său peste aceștia, conferindu-le astfel puterea de a exercita funcțiile corespunzătoare treptei diaconiei, respectiv a preoției.

Născut în București în ziua de 23 aprilie 1977, diaconul George-Aurelian Jambore, este nelipsit, din 1993 până în prezent, de la slujbele și activitățile bisericii „Sfânta Vineri Nouă” din București, având ca responsabilități organizarea „Școlii Duminicale” (cateheze, activități social-filantropice, pelerinaje în țară și peste hotare etc.), dar și membru al corului parohiei.

Este absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă din București, secția pastorală și al cursurilor de masterat la aceiași instituție. Timp de 12 ani a „slujit la catedră” predând religia la Școală, unde i-a îndrumat pe

elevi spre cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu, cultivându-le respectul, înțelegerea și ajutorul față de semenii lor.

Începând cu anul 2008, cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel, lucrează la Sectorul teologic-educational al Patriarhiei Române, ca inspector eparhial pentru învățământul religios. Pentru a pune început bun acestei înalte chemări, diaconul George-

Aurelian Jambore, va participa la slujbele zilnice, timp de 40 de zile, la Sfânta Mănăstire Antim din București, aflându-se în practică liturgică, după care îl așteptăm să slujească în biserica noastră alături de părinții slujitori, rugându-se lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor noastre.

CUGETĂRI

...prin opoziție cu distincțiile operate în Evul mediu și în epocile care discutau la nesfârșit cazurile de posesiune, adică ale indivizilor particulari care se lăsau pradă răului, aș vrea să scriu o carte despre **posesiunea diabolică din timpurile moderne** și să arăt cum umanitatea care se dăruie diavolului în zilele noastre o face **în masă**. Pentru asta se

strâng oamenii în turmă, pentru ca isteria naturală și animală să-i poată cuprinde, pentru ca să se simtă înflăcărați și **scoși din ei înșiși**. Scenele din Blocksberg sunt corespondentul exact al acestor plăceri demoniace care constau în a te pierde pe tine însuși, a te lăsa să te volatilizezi într-o putere superioară, în care, pierzându-ți eul, nu mai știi ce ești pe cale să faci sau să spui, nu mai știm ce anume vorbește prin noi, pe când sângele ne curge mai repede prin trup, ochii ne strălucesc, devin ficși și pasiunile fierb.

Sören **KIERKEGAARD**

Puritatea absolută, da, o admitem. Dar virtutea (care-i înfrânare, deci presupune dorința păcătoasă) ne indispune. Și totuși, G. B. Show recunoaște că virtutea, fiind obținută prin luptă e superioară. Lui Dostoievski i se datorează o viziune ce pare definitiv explicativă: am fost în paradis, în lumea inocenței; am

căzut, ne-a murdărit păcatul; prin mântuire ieșim din mocirlă și ne îndreptăm iar spre inocență; de data aceasta însă va fi o inocență meritorie, căci va păstra îngrozita amintirea răului și va fi afirmarea conștientă a binelui, o trăire nu o simplă stare. Așa se înțelege de ce omul va fi socotit deasupra îngerilor.

Nicolae **STEINHARDT**

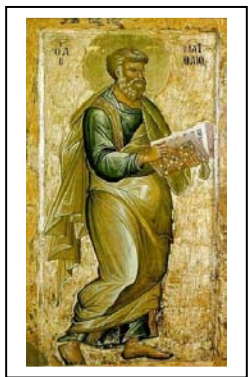

DE VORBĂ CU:

Sf. Ioan Gură de aur

Vorbele bune strică obiceiurile rele

...N-ați auzit pe Pavel spunând că: „s-au scris toate acestea spre povățuirea noastră”? Dacă ar trebui să iei Sfânta Evanghelie în mâini, n-ai face-o dacă ți-ar fi mâinile nespălate! Pentru ce dar nu socotești că cele cuprinse în ea sunt cu

mult mai de preț? O astfel de socotință a întors totul cu susul în jos!

Vrei să știi ce mare folos ai de pe urma citirii Sfintelor Scripturi? Cercetează-te să vezi ce gânduri îți vin în minte când auzi cântându-se un psalm și ce gânduri îți vin când auzi un câtec de lume! Ce gânduri îți vin când ești în biserică și ce gânduri când ești la teatru! Și vei vedea câtă deosebire este între o stare sufletească și alta, deși sufletul este numai unul! De aceea Pavel spunea: „*Vorbele rele strică obiceiurile bune*”. Să căutăm deci să avem neconținut în gurile noastre cântările Duhului. Asta ne face să fim superiori animalelor necuvântătoare, deși în alte privințe suntem cu mult inferiori lor. Cântările Duhului sunt hrană sufletului, podoabă și tărie; lipsa lor, foamete, foamete cumplită. Scriptura spune: Le voi da lor „*nu foamete de pâine, nici sete de apă, ci foamete de auzirea cuvântului Domnului*”. Ce poate fi mai groaznic decât să-ți atragi de bună voie asupra capului tău răul cu care Dumnezeu te amenință, ca pedeapsă, să-ți înfometezi adică sufletul și să-l slăbănogesti! Că prin cuvinte ne stricăm sau ne mântuim sufletul. Cuvintele ne pornesc spre mânie și tot ele ne îmblînzesc din nou. Un cuvânt de rușine ne aprinde în suflet pofta, iar un cuvânt cuminte ne face curați la suflet și la trup. Dacă un simplu cuvânt are atâta putere, spune-mi, te rog, cum de disprețuiești cuvintele Scripturii? Dacă un sfat omenesc poate atât de mult, apoi cu mult mai mult, când sfaturile sunt date de Duhul lui Dumnezeu! Cuvântul scos din dumnezeieștile Scripturi înmoaie mai mult decât focul un suflet învățat și-l face în stare să săvârșească orice lucru bun. Așa i-a potolit și îmblânzit Pavel pe semeții corinteni; că ei, corinteni, se lăudau tocmai cu fapte de care ar fi trebuit să se rușineze și să-și acopere fețele. Dar ascultă ce schimbare s-a petrecut în ei, după ce au primit epistola lui Pavel! Însuși dascălul o mărturisește, spunând astfel: „*Că aceasta, că v-ați întristat așa cum vrea Dumnezeu, câtă sânguință v-a adus, ba încă și dezvinovățire și mângâiere și frică și dorință și râvnă și ispășire*”. Sfătuind pe cei din jurul nostru cu cuvintele lui Dumnezeu, îndreptăm viața slugilor noastre, a copiilor noștri, a soțiilor noastre, a

prietenilor noștri, iar pe dușmani ni-i facem prieteni. Prin cuvintele Sfintelor scripturi au ajuns mai buni chiar marii bărbați, chiar prietenii lui Dumnezeu. De pildă, David, după ce a păcătuit, a ajuns la acea minunată pocăință datorată cuvintelor lui Dumnezeu. Apostolii iarăși tot datorită cuvintelor lui Dumnezeu au ajuns ce-au ajuns și au atras la ei întreaga lume.

- Dar ce folos are un om dacă aude cuvintele lui Dumnezeu și nu le face?

- Nu mic îi va fi folosul chiar dacă numai aude cuvintele lui Dumnezeu. Se va osândi, va ofta și va ajunge cândva și la săvârșirea celor spuse de Dumnezeu. Că dacă nu are conștiința păcatului, când se va depărta de păcat, când se va osândi?

Să nu disprețuim, dar, auzirea dumnezeieștilor Scripturi. Gândul acesta este un gând drăcesc, care nu ne lasă să vedem comoara, care nu ne lasă să ne îmbogățim. Diavolul ne șoptește la ureche că nu-i de nici un folos auzirea legilor lui Dumnezeu, pentru că se teme ca nu cumva noi să trecem de la auzirea cuvintelor lui Dumnezeu, la săvârșirea lor. Cunoscându-i dar viclenia, să ne întărim cu aceste arme, pentru a-i zdrobi capul și a ajunge de nebiruit. Și astfel, încununăți cu strălucite victorii, să dobândim și bunătățile viitoare, cu harul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia slava și puterea în vecii vecilor, Amin.

(Extras din **Omilii la Matei, Omilia II**)

DUMINICILE DE DUPĂ RUSALII

Duminica a 22-a – Văpaia bogăției

Povestioara acestei duminici ne prezintă o situație simplă, binecunoscută, în care sunt implicați un bogat, retras în spatele zidurilor bogăției sale, și un sărac, Lazăr, rămas în afara lor, care *ar fi poftit să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; cu toate acestea, înșiși câinii, venind, ei îi lingeau bucele*. Cei doi mor; săracul ajunge în sânul lui Avraam, iar bogatul în iad de unde, ridicându-și ochii, îl roagă pe Avraam să-l trimită pe Lazăr să-și moaie vârful degetului în apă și să-i răcorească limba. Lucru imposibil, îi explică profetul, atât pentru că fiecare primea ceea ce merita după viața terestră, cât și pentru că prăpastia dintre rai și iad e de netrecut, în afara voii lui Dumnezeu. Imposibil de realizat rămâne și a doua rugămintă a bogatului, aceea de a fi trimis Lazăr la familia lui pentru a avertiza de cele ce îi așteaptă după moarte și astfel a-i feri de a repeta viața lipsită de milă și iubire a acestuia. *Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, nici dacă ar învia cineva din morți tot nu vor crede* – îi răspunde patriarhul.

Deși simplă, pericopa naște multe comentarii. Bogatul nu are nume, e un anonim, un nimeni, cu toată bogăția sa, un personaj fără viitor, pierdut în întunericul uniformizator al iadului, în timp ce săracul Lazăr e așezat pentru veșnicie în sânul lui Avraam, în lumina evidențiată a raiului. Avera nu te definește, nu ține locul calităților pe care ar trebui să le ai.

Bogăția, pe care bogatul nu o are din niște merite deosebite, căci atunci ar fi fost menționată, dar chiar și atunci, este un bun primit de la Dumnezeu, care e firesc să fie dat mai departe nu numai familiei ci și celor care nu au.

Experiența nu se transmite decât ca informație, nu și ca trăire și pentru că ne știe neputincioși de a învăța din ceea ce pășesc alții, Dumnezeu ne-a dat suficiente învățături și repere prin patriarhi, profeți și sfinți, ne-a trimis chiar și pe Fiul Său pentru a ne ajuta să nu călcăm în gropile aceluiași greșeli.

Iadul e al fiecăruia, cum a fiecăruia este și șansa deplină de a-l evita.

Dar, înainte de a dezvolta aceste discuții, trebuie să deslușim, pentru a ști să ne ferim, că, dincolo de această imagine cunoscută de toți, a datului de pomană, nemilostenia noastră se poate manifesta și atunci când:

Trecem indiferenți pe lângă cei în nevoie de sănătate, de prietenie, de sfat, de cuvânt bun, de lămurire etc.

Disponând de informații le folosim numai în folosul nostru.

Mai învățați fiind, nu întoarcem învățătura noastră celorlalți.

Îi plătim prost pe lucrătorii noștri, nu le plătim dările pentru sănătate sau șomaj.

Concediem pentru a ne menține profitul.

Furăm din averea națională, fie ea buget, companii naționale, societăți comerciale etc.

Nu punem banii, pe care i-am strâns, să lucreze și pentru ceilalți.

Ajunși în funcții politice sau/și administrative ne uităm datorită și nu facem decât a ne înfunda în buzunarele proprii.

Inventăm ideologii, doctrine, metode, tehnologii, substanțe și mașinării care ridică încă mai sus zidurile care îi închid pe săraci., manipulăm, pervertim, înrobim mințile,

distrugem sufletele, transformăm ființa umană într-un jalnic sclav robotizat.

Cotropim, ucidem, supunem, exploatăm popoarele mai sărace, facem experimente pe ele, le furăm resursele și le lăsăm și mai prăpădite decât au fost.

Distrugem natura lăsată de Dumnezeu pentru toți.

Consumăm din resursele planetei mai mult decât ne revine fiecăruia.

În toate aceste situații și încă în multe altele, suntem bogați, căci bogăția noastră nu se cântărește numai în bani, case, terenuri, uzine sau mașini. Suntem bogați și atunci când suntem mai inteligenți decât ceilalți, mai educați și mai învățați, mai specializați, mai talentați, mai sus în ierarhii politice, administrative sau de altă natură, cu mai multă putere, cu mai multe relații, cu mai multă recunoaștere. Fiecare dintre noi este, într-un fel, sau în mai multe, bogatul față în față cu cel puțin un Lazăr. Și dacă ne vom închide în bogăția pe care ne-a hărăzit-o Dumnezeu, fără a da din ea și celorlalți, ea se va transforma în văpaia

care ne va face, ca pe bogatul lui Lazăr, să plângem după răcoarea picăturii de apă izvorâtă dintr-o fântână bună.

Duminica a 25-a

Înțelegerea morții

Pericopa acestei duminici ne amintește, ca și cea de duminica trecută, de un moment, pentru mulți, teribil al vieții noastre: moartea. Teribil pentru că, văzută de mulți ca moment al dispariției definitive,

moartea face viața lipsită de sens.

Nu există om care să nu creadă în ceva, oricât ar nega el aceasta, căci acela care zice că nu crede în ceva, crede în nimic. În ultimile secole, dar mai ales în secolul care tocmai a trecut, lumea creștină s-a întors în mare parte către idolatrie: oamenii au început să creadă în mașini, în știință, în evoluționismul ateu, în prețul de cost, în productivitate, în automobil, în televizor, în computer, în familia homosexuală, în vrăjitorie, în extraterestri, în fotbal, în vedete, în trupul uman, în rațiunea umană, în asigurări, în diavol...

A crede în ceva înseamnă a așeza acel ceva în centrul de referință pentru gândurile și faptele tale, a-l face sfânt pentru tine, adică a-l face definitiv pentru existența ta. Evident, oamenii cred astăzi cel mai mult în **ban**. Și evident, în spatele acestuia, ca și în spatele tuturor acestor credințe, stă diavolul care încearcă să ne rupă de Dumnezeu.

(continuare în pagina 8)

Indiferent însă de credința lor, toți oamenii mor și atunci nici banii, nici mașinile, nici trupurile sau rațiunea nu le mai sunt de folos. Zeul lor moare odată cu ei. Iar cei care argumentează contrariul, să-și imagineze o lume din care au dispărut toți oamenii.

Rămâne tot Dumnezeu. Și tot ceea ce el a făcut pentru noi (ce sens ar avea Universul fără oameni), iar în fața morții, ca și în fața altor momente teribile ale existenței noastre, ne amintim de El, ne întoarcem la El.

Pregătirea pentru moarte începe cu înțelegerea și acceptarea faptului că ea nu este altceva decât o poartă prin care au trecut toți cei care au murit și că față de aceștia avem foarte mari datorii. Cea mai mare datorie o avem față de strămoșii noștri prin care a ajuns până la noi dreapta credință. Ne-au făcut prin aceasta un așa de mare bine, încât trebuie să ne rugăm permanent pentru mântuirea lor, căci, ca niște oameni, vor fi avut și ei păcate. Prin străduința lor de a păstra ortodoxia, adesea cu mari jertfe, noi suntem ortodocși, ceea ce este un mare dar.

Trebuie să ne rugăm și pentru toate rudele după duh și după trup, pentru binefăcători, pentru prieteni și vrăjmași, pentru toți cei adormiți în dreapta credință și în nădejdea învierii. Dincolo de moarte nu-și mai pot ajuta cu rugăciunea lor, nu se mai pot adresa nouă. Deși viu, în iad sufletul își trăiește “moartea duhovnicească”, fiind cu totul inactiv. Numai Hristos ajuns cu sufletul în iad a fost viu, activ și aici, propovăduind Evanghelia și scoțându-i de acolo pe cei drekți, căci El nu a cunoscut moartea duhovnicească cu sufletul, ci doar moartea biologică cu trupul.

Toți cei morți au plecat de aici cu o povară de păcate nepocăite, pentru care nu mai pot face pocăință acolo. Dragostea ne îndeamnă să ne temem ca nu cumva pentru păcatele lor să fi ajuns în iad și să ne îngrijim pentru starea lor, dacă am putea, ca și cum ar fi a noastră. Dragostea păstrează comuniunea cu ei și acest lucru este foarte plăcut Domnului. Dacă arătăm lui Dumnezeu dragostea noastră pentru ei, arătăm că au lăsat în urma lor dragoste în sufletele noastre, iar Dumnezeu, Care nu poate fi mai puțin iubitor decât oamenii, le va arăta și El dragostea Sa.

Aprinzând o lumânare pentru ei, arătăm că am vrea să fie în lumina lui Dumnezeu și Dumnezeu le va da

lumină. Pomenile nu se fac pentru a le trimite în ceruri, ci pentru ca să arătăm lui Dumnezeu dragostea noastră hrănită de dragostea pe care ei ne-au arătat-o în viața pământească și astfel să-i arătăm vrednici de dragostea Lui și pentru a face ca și alți oameni, care primesc milostenia de mâncare, haine sau altceva, spunând “Bogdaproste”, să se roage astfel lui Dumnezeu pentru sufletul celui pentru care se face milostenia.

Cum nu știm care din morții noștri au fost mântuiți sau nu, suntem datori să ne rugăm lui Dumnezeu pentru toți morții noștri, pomenindu-i regulat la Sfânta Liturghie și la parastase cu dezlegări. Iar pe cele ale lumii acesteia să nu uităm a le trata cu importanța pe care ne-o arată această perspectivă a vieții de după moarte.

Duminica a 25-a - Creștinul și politica

Pildele ultimilor duminici ne-au vorbit despre: nemilostenie, despre moarte și datoria față de cei morți, despre milostenie și despre sufletul-burtă; adică despre grija față de aproapele nostru. Multe alte Evangheliile ne amintesc și ele de aproapele nostru și de dragostea pe care trebuie să i-o purtăm pentru a ajunge în Împărăția lui Dumnezeu, adică pentru a face posibilă transformarea noastră, pentru a ne înălța spiritual și

a trece prin poarta morții în lumea iubirii și a luminii.

Iisus, întrebat fiind, cu gând viclan, de către un învățător al Legii (care tâlcuia și învăța pe alții Legea lui Moise) despre cum poate fi definit aproapele, povestește acestuia, și asistenței, că un om (un om oarecare, orice om) este atacat de tâlhari și lăsat pe drum dezbrăcat și pe moarte. Pe lângă el trec nepăsători un preot și un levit (reprezentanți ai puterii spirituale dar și lumești). Un samaritan înșă (neam disprețuit și chiar considerat dușman de către evrei) se oprește, îl îngrijește pe loc, îl ia cu el, îl lasă în grija gazdei, căreia îi plătește un avans și îi promite că la întoarcere va achita și restul. Cum învățătorul este de acord că samaritanul a fost aproapele celui căzut în necaz, Hristos îi spune: *Mergi și fă și tu asemenea.*

Dacă în spațiul public religios oamenii Bisericii se ocupă de ajutorul spiritual, politicienii (partidele) sunt cei

care revendică în spațiul public laic grija universală față de ceilalți și, atât prin accesul la guvernarea centrală și locală, cât și prin prezența în Parlament, participă la decizii care privesc toate fațetele existenței noastre.

Imensa majoritate a celor din politică, care își aleg misiunea sacră de a imagina un viitor mai bun pentru comunitatea națională și de a organiza, precum Moise, deplasarea prin deșertul realității spre acel obiectiv, sunt, spre deosebire de acest părinte al evreilor, niște jalnici închinători la idoli. Ei, cei care ar trebui să administreze această țară și acest popor, destinele oamenilor și locurilor de aici, și care, spre deosebire de Moise, au la îndemână tot ceea ce au nevoie să știe, pentru a o face, nu numai că abandonează de îndată grija și responsabilitatea față de ceilalți, dar nici nu au avut-o vreodată.

Rare cazuri de samarineni printre politicienii noștri. Atunci când nu sunt chiar ei tâlharii la prima mână, ori trec pe lângă popor nepăsători, precum preotul și levitul, ori se opresc, înhață ce mai găesc, îl chinuiesc și batjocoresc, iar la urmă îi trag și șuturi în burtă, în coaste sau în gură – cel mai adesea. Și asta pentru că deși se declară creștini, au unele cunoștințe, cel mai adesea rudimentare, participă la slujbe oficiale și la nevoie mimează îngrijorarea față de problemele morale cu care nația se confruntă, ei nu dau doi bani pe Dumnezeu. Idolii lor sunt trupul (burta, sub-burta...), hainele, mașinile, vilele, lanțurile groase de aur, manelele... adică banii și puterea.

De aceea, ar trebui ca adevărații creștini să se intereseze și să se implice în politică, să lupte cu luciditate pentru înfruntarea și rezolvarea problemelor lor, fie ca cetățeni, fie ca administratori ai puterii. “Abținerea de la politică se constituie într-un mod de a face politică, tot așa cum lupta împotriva lui Dumnezeu implică recunoașterea existenței lui Dumnezeu. **Respingerea puterii politice de către cei buni va permite celor nevalorosi să administreze treburile statului și conduce la degradarea vieții politice.** Administrarea puterii politice însemnează mii și mii de posturi definite de responsabilități față de societate.

Creștinii prezenți în structurile de partid pot ajuta partidele să rămână deschise adevăratelor probleme sociale și pot ridica mult nivelul vieții politice. Singura condiție este să nu se întâmple invers: **să nu-și sacrifice în partid, în administrarea puterii politice, conștiința lor creștină.** Din acest punct de vedere, activitatea politică cu toată complexitatea și multiplele ei ispite este una din cele

mai dificile provocări puse în fața creștinului.” – ne spune părintele profesor Răducă.

Duminica a 26 – **Trezirea baronilor**

Pericopa “Bogatului căruia i-a rodit țarina” ne provoacă la o discuție despre Dumnezeu și despre poziționarea omului în raport cu Acesta. În această dezbateră, avem, ca punct de plecare, două variante: “există” sau “nu există” Dumnezeu, și o întrebare: Care e cea adevărată? Și, ca în multe alte discuții asemănătoare, “capsa detonatoare” este *moartea*.

Dacă adevărată e varianta “nu există”, credem sau nu credem în Dumnezeu, e totuna. Nu ne mai așteaptă nimic, dispărem și gata, ne topim în neant, devenim nimic, după cum, într-o zi, universul însuși va dispărea în absurdul din care a apărut. Legea de funcționare ar fi deci absurdul și ea s-ar aplica în toate, inclusiv în viața socială.

Dar dacă adevărată e varianta “există”, dacă

moartea nu e decât o poartă către veșnicie? Dacă, refuzând să crezi, îți refuzi pe vecie șansa de a trăi în lumina Împărăției lui Dumnezeu, pentru întunericul, tot veșnic, regretele și chinurile tărâmului celor care refuză lumina?

Ce te costă să crezi? Nimic nu te costă, ba mai mult, dacă e adevărat, câștigi. Dacă Dumnezeu nu există, crezi nu crezi este același lucru. Dar dacă Dumnezeu există, dacă El ne-a făcut, ne-a condus, ne-a dat îndrumările sale izvorâte din grijă și iubire, a coborât printre noi asemenea cu noi, atunci diferența dintre a crede și a nu crede, dintre a te purta conștient că mai

există și alții în jurul tău și a te crede “buricul Pământului”, este precum diferența dintre lumină și întuneric. Nimic nu te costă și pe deasupra câștigi viața, adevărata viață.

Povestirea pildei acestei duminici este a unui om care primește de pe țarina sa o recoltă îmbelșugată. Este, după cum vom vedea mai departe, un dar de la Dumnezeu, după cum, deocamdată, ne-o arată chiar faptul că a fost luat pe nepregătite.

Omul e bogat, deci a mai fost dăruit, pentru că hambarele pe care le are sunt deja pline cu roadele anilor trecuți. Și în fața acestei situații îmbucurătoare, acestei ocazii minunate de a fi și el bun și a dărui, fără ca măcar să fi muncit pentru aceste daruri (Iată cât de important este pentru Dumnezeu orice detaliu, găsirea oricărei fărâme de lumină în om; El te preauple și tu nu ai a face decât a decide – gestul concret l-ar face pentru bogat slugile sale – să dai altora ceea ce ai primit.) bogatul *cugeta în sine și zicea: ce voi face, că nu am unde să adun roadele mele?* (cont. în pag. 10)

A zis: aceasta voi face: voi dărâma hambarele mele și mai mari le voi zidi, și voi strânge acolo toate roadele mele și bunătățile mele. și voi spune sufletului meu: suflete, ai multe bunătăți, strânse spre mulți ani. Odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te. Bogatul nu numai că **nu dă**, el nici măcar nu se gândește la această posibilitate, nu-și amintește că există și alți oameni.

S-au întâmplat toate acestea doar așa, ca să-l încerce Dumnezeu și să-l pedepsească? Dumnezeu care i-a zis: *Nebune, în această noapte vor cere de la tine sufletul tău! Și cele ce ai pregătit ale cui vor mai fi?* Ei bine nu; Dumnezeu, situat în afara timpului și cunoscând tot ce se întâmplă, știe că bogatului i-a sosit ceasul, clipa cea de pe urmă și face o ultimă încercare de a-l salva, de a-l ajuta să se salveze. Pentru că cei care vor cere sufletul bogatului nu sunt îngerii săi, ci sunt aceia care l-au cumpărat, atunci omul acesta a ales dintre cele ale firii lăcomia, zgârcenia, trufia, poftele, necredința, adică diavoli. Ei vor veni noaptea și îi vor smulge sufletul pe care bogatul credea că-l fericește cu plăceri trupești și care de fapt plângea după cele duhovnicești. *Așa se întâmplă cu cel care-și adună comori pentru sine, iar pentru Dumnezeu nu se îmbogățește.*

Așadar, noi cei care am primit și adunat până în acest moment avuție, cultură, știință, putere și altele asemenea, care ne fac mai bogați decât alții să luăm aminte și să le punem la lucru pentru ceilalți.

Citind încă mai larg această pildă, înțelegem că bogatul e fiecare dintre noi, indiferent de bani și cunoștințe, pentru că însăși viața este cea mai mare bogăție și cel mai mare dar. Grijă dar să nu o risipim, să nu o închidem în hambare, să nu o lăsăm neroditoare pentru că va veni o zi în care vom fi întrebați despre ea. Grijă să nu vină furii noaptea și să ne ia lucrul cel mai de preț, pentru care și Domnul se străduie răbdător și iubitor cu noi: sufletul. Grijă să nu ne lămurim în lacrimi și păreri de rău că Dumnezeu există și că am greșit atunci când am hotărât că noi suntem Dumnezeu.

Suntem în post, perioadă în care, mai mult decât în rest, suntem chemați să ne amintim de vremelnicia acestei vieți și să ne întrebăm dacă n-ar fi bine să ne dăm o șansă pentru viața veșnică despre care am tot auzit că ar exista, dar pe care, din diverse motive, nu am luat-o în seamă până acum. E firesc, deci, ca temele pildelor din Evangheliile duminicilor să revină cu încăpățănare la

Duminica a 30-a – Dezafectarea iadului

Suntem în post, perioadă în care, mai mult decât în rest, suntem chemați să ne amintim de vremelnicia acestei vieți și să ne întrebăm dacă n-ar fi bine să ne dăm o șansă pentru viața veșnică despre care am tot auzit că ar exista, dar pe care, din diverse motive, nu am luat-o în seamă până acum. E firesc, deci, ca temele pildelor din Evangheliile duminicilor să revină cu încăpățănare la

această posibilitate și la calea înfăpturirii ei. Și tot la fel de firesc este, pentru că bogăția fascinează pe cei mai mulți și reprezintă, în lumea materială a trupului nostru, formula de avuție personală cea mai expresivă, să avem din nou în centrul atenției un om bogat.

Cel din această duminică, un dregător extrem de avut, este și un om credincios și de aici respectuos, smerit, închinător adevărat la Dumnezeu. Simțea însă – prin duhul său – că numai respectarea dumnezeieștilor porunci din Legea lui Moise – pe care, zice în text, “le-am păzit din tinerețe” – nu este de ajuns, că se poate, dar se și cere, mai mult pentru a primi în Împărăția lui Dumnezeu mai mult. Știa duhul său ce știa, căci Hristos îi răspunde: *Vinde câte ai și împarte la săraci, și vei avea comoară în cer.* Bogatul ascultă răspunsul, află deci calea spre “comoara din cer”, dar constată că acel mai mult pentru el este prea mult; trupul lui se împotrivesc și *auzind acestea s-a întristat, că era foarte bogat.*

Și văzându-l Iisus că s-a întristat a zis: cât de anevoie vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au averi! Că mai lesne este pentru camilă să treacă prin urechile acului, decât pentru bogat să intre în împărăția lui Dumnezeu.

Atunci când iubești pe cineva vrei să îi fii aproape, să îl ai aproape. Fie că e iubire pentru femeie sau bărbat, fie de copii sau de părinți, fie de un anume loc, sau de țară, în toate aceste cazuri cel care iubește dorește

cu aprindere prezența, vecinătatea, situarea lui alături de acele ființe sau în acel loc. Despărțirile se vor scurte – cele lungi sunt pline de dor și suferință –, iar revederile sunt înflăcărare. Exact despre acest lucru ne vorbește și pilda de azi, precum ne vorbește toată învățătura lui Iisus: despre iubire și despre necesitatea reciprocității pentru ca ea să fie deplină.

Dumnezeu iubește pe om: El l-a făcut, El i-a dat primele sfaturi, a revenit mereu alături pentru a-l ajuta în lume prin sfinții Săi îngeri și prin aleșii săi, a coborât chiar pe Pământ și s-a jertfit pentru a șterge păcatele și a reface șansele omului. Care șanse? Acelea de a reveni în ceruri, de a-i fi aproape. Și tot astfel, pentru om, iubirea de Dumnezeu nu este altceva decât dorința noastră de a ajunge înapoi la El, de a-i cât mai aproape. Aceasta și nu sunătoare cuvinte golite de sens, sau lucitoare acte fariseice ne determină iubirea. Declarațiile nu ajung, faptele trebuie făcute cu bucurie și nerăbdarea întâlnirii. (cont. în pag. 11)

Domnul ne-a dat Calea, noi trebuie să o urmăm pentru a afla Adevărul și Viața.

Spuneam mai sus că se cere mai mult pentru a fi primit în Împărăția lui Dumnezeu, mai mult și expresia nu ascunde nimic negustoresc. Numai că măsura iubirii tale este cât ești gata să sacrifici, cât ești gata să te lepezi de ceea ce este vremelnic, de trup adică, cu deriva simțurilor stăpânite de poftă, și de aici cu păcatele lui. Ni se cere “lepădarea de sine” Dar atenție: nu ni se cere să neglijăm trupul, să-l lăsăm murdar, nehrănit, netratat sau să-l chinuim, ci numai să-i fim deasupra, să-l așezăm la locul nimerit în raport de sufletul, căci el este pieritor în timp ce sufletul este veșnic. Ni se cere să ne lepădăm în acest fel de diavol, care încearcă să ne închidă sufletul în închisoarea întunecoasă a păcatelor pentru ca de aici, după moarte, să-l transfere în întunericul veșnic al iadului. Căci fără păcate și fără păcătoși, nici el, nici iadul nu ar exista.

Bogatul de astăzi se va mântui; el va ajunge la viața veșnică luminată de Slava lui Dumnezeu. Se poate însă și mai mult, poți fi mai desăvârșit adică poți ajunge și mai aproape și a împărtăși cu Domnul mai multe; poți fi în același oraș cu ființa iubită, dar mai departe sau mai aproape până la a fi în aceeași casă. *Dragostea este plinirea a toată Legea, dar unul iubește mai mult, iar altul mai puțin.* Astfel că unul va fi mai desăvârșit decât altul și mai cinstit decât altul în ierarhia cerească, care nu are nimic comun cu atât de strâmba ierarhie lumească a averilor sau fărădelegilor.

SFÂNTA LITURGHIE

Citirea Apostolului și a Sfintei Evanghelii

Îșirea cu Sfânta Evanghelie îți mai amintește, de asemenea, creștine, că tu trebuie să te pregătești să ascuți învățătura cea mântuitoare a Domnului. Însă înainte de a se citi credincioșilor Sfânta Evanghelie, se cântă, în cinstea Sfintei Treimi, cântare îngerească:

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluește-ne pe noi!

În timpul acestei cântări, închină-te și tu adânc Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. După această cântare se citește Apostolul, adică o anumită parte din scrierile și învățăturile Sfinților Apostoli. Află că aceasta se face în amintirea faptului că oamenii au fost aduși la Hristos prin propovăduirea Apostolilor, trimișii Domnului. De aceea, este lucru firesc să ascuți mai întâi învățătura cea de Dumnezeu insuflată a acestora despre Mântuitorul și, numai după aceea, să te învrednicești a te apropia de Însuși Mântuitorul și a auzi chiar de la El cuvântul Evangheliei.

Înțelepciune. Să luăm aminte, glăsuiește servitorul Sfântului Altar, îndemnând pe toți să se

pregătească a asculta cu luare-aminte citirea Apostolului, și de aceea, când se începe citirea, tu trebuie să o ascuți ca și când înaintea ta s-ar afla unul dintre Apostoli și ți-ar propovădui chiar cu gura sa învățătura lui Hristos.

La sfârșitul acestei citiri, prin cântarea **Aliluia** (Lăudați pe Dumnezeu), ești îndemnat să proslăvești și tu pe Domnul, Cel ce a arătat minuni prin învățătura Sfinților Apostoli și să-I mulțumești pentru că te-a învrednicit să auzi sfânta lor propovăduire.

Când preotul glăsuiește: **Înțelepciune! Drepti! Să ascultăm Sfânta Evanghelie!** – îți arată prin aceasta toată însemnătatea celor ce au să ți se citească și îți atrage atenția că ești dator să ascuți Sfânta Evanghelie cu o luare aminte deosebită. iar când zice: **Pace tuturor!**, voiește să îți spună: “Să tacă toate, și afară, și înlăuntrul tău, ca, în cea mai adâncă liniște a bisericii și a inimii, să ascuți Sfânta Evanghelie, cuvântul lui Hristos.” După cum oarecând Maria, sora lui Lazăr, părăsind toate, ședea tăcută la picioarele lui Iisus Hristos și asculta cuvintele Lui, neîngrijindu-se de nimic altceva și nevăzând și neauzind nimic decât numai pe Domnul și cuvintele Lui cele de viață dătătoare, așa și tu, creștine, cu toată luare-aminte și fără nicio grijă lumească ascultă dumnezeiasca Evanghelie a Mântuitorului. Poate nu pentru întâia sau a doua sau a zecea oară ascuți tu una și aceeași învățatură evanghelică; însă de adevărata frumusețe nu te saturi niciodată, pururi dorești să o vezi și să o auzi; devine cu atât mai frumoasă și mai dulce cu cât se vede și se aude mai des; cu inima se crede, și dreptatea sporește; cu inima mai cu seamă se simte ceea ce este cu adevărat bun și frumos. Deschide, deci, inima ta pentru cuvântului darului, privește la Sfânta Evanghelie ca la Însuși Domnul nostrum Iisus Hristos și, după isprăvirea citirii ei, zi din toată inima, împreună cu cântăreții: **Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!**

FERICIȚI CEI PRIGONIȚI

Îndoieli

D. Bacu

Aiud – cetatea morții (II)

Suplicii

Cămașa de forță este lungă ca o cămașă de noapte, cu poală și manșete cusute. Pedepsitul e înfășurat strâns, cruciș peste piept. Apoi urmează supliciul. Doi milițieni trag de capătul sforii care e legat, să nu mai poată respira normal. După 15-20 de minute, schingiuitul leșină. Dacă nu e dezlegat, sângele poate țâșni pe

nas și pe gură și moartea este iminentă. Ca măsură de siguranță, un medic ia pulsul, tensiunea, cercetează starea inimii și plămânilor și în funcție de diagnostic se scurtează sau se prelungeste numărul de șarje.

Într-una din zile, toți cei din celulă am fost izolați în beciul celularului, la „morga cea mică”. „Morga” avea o cameră mai largă, în care cobora scara și trei celule mai mici. Am fost împinși în celula de lângă scară. În ușa de lemn erau fisuri prin care vedeam ce se întâmplă în camera mare. În centrul ei era un stâlp puternic în care erau încastrate belciuge. Aici erau legați cei supuși la pedeapsa flagelării.

A doua zi, mai mulți coborau scările. Am văzut doi milițieni care loveau în cap și peste picioare un deținut. A apărut și medicul, i-a făcut controlul și și-a dat avizul pentru începerea supliciului. Deținutul a fost introdus în cămașa de forță și strâns. La un moment dat, un milițian s-a aplecat asupra lui.

- A leșinat! a zis.

Imediat, l-au eliberat din strânsoare și doctorul a aruncat pe el o găleată de apă:

- Rezistă, rezistă banditul!

A pus mâna pe frânghii, strângând din răspuțeri. Așteptam ca sângele să-i țâșnească pe gură și pe nas și omul să-și dea duhul. Dar Dumnezeu a vrut să facă încă o minune, mai ales pentru cei ce ne asupreau, fiindcă ei trebuiau să înțeleagă Adevărul și lucrările lui. Omul a rezistat 20-30 de minute. L-au dezlegat și a rămas un timp pe cimentul ud. Apoi s-a ridicat, și-a făcut semnul Sfintei Cruci și a fost dus în celulă. (Virgil Maxim, *Imn pentru crucea purtată*)

*Ioane, s-ar putea să fie iarăși primăvară!
Noi nu vedem nimic, dar pe afară
parcă săgeată rândunica.*

Tu nu auzi?

*Prin plopi și duzi
se ceartă tot mai aprig cintezoii.*

*Depart-e-n zăvoi și luncă
miroase a sudoare și muncă.*

În Mureș,

așa se zbate în maluri cu iureș.

Pădurea și-o fi deschis taraba cu smaralde...

Și nopțile și-amiezile

tu nu le simți parcă mai calde?

Seara, la stingere,

în tine nu-ncepe nimica să sângereze?

În suflet nu ți se-aprinde un dor?

Pe mine mă-ncearcă un cântec zălud...

Sunt tânăr, Ioane,

și nu vreau să mor în Aiud!

La ora patru dimineața, deșteptarea. La cinci, coloana schimbului întâi din celular. De o parte și de alta, compania de milițieni, cu căpitanul Dorobanțu în cap. Și fiecare milițian, înarmat cu bătă sau cu ștangă de fier, lovește. Coloane fug prin zăpada fleșcăită, în salturi de atac, printre furcile caudine. Icnesc milițienii. Se vaită pușcăriașii. Loviturile cad ca grindina, pe unde apucă. Cei mai tineri fac salturi iepurești, parând loviturile. Cei mai vârstnici le încasează. Cu moartea în ochi. Sub bolta de ieșire din curtea Zarcăi, unde coloana de deținuți se strânge, stau sergentul Beldeanu și caporalul țigan Liță Soare. Cu parul lovește Beldeanu și culcă oamenii la pământ. Cu ștangă de fier atinge tuciuriul Liță Soare.

Pe deasupra coloanei strâns lipită de zid, s-a pornit o vântoasă, un vifor cumplit. Ninge cu fulgi aruncați de palele de vânt pe pușcărie, pe capetele oamenilor, pe suflete. Nicio vorbă, nicio mișcare. O mie de oameni stau în viforniță fără apărare, fără dreptul de a se dezvinovați. (Pr.

Dimitrie Bejan, *Vifornița cea mare*) (Extrase din albumul *Fericiți cei adormiți*)

O ISTORIE A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

Bazilica paleocreștină (III)

Silvia PĂUN

În ce privește Dacia Pontică, care oferă cea mai concentrată prezență de ruine de edificii paleocreștine și totodată cele mai vechi, ne vom opri la 4 exemple din cele 40 de bazilici descoperite până azi:

1. Bazilica de marmură de la Tropaeum Traiani (ridicată la 325, în acest municipiu reclădit în secolul III, de

Reconstituire: Radu Oltean

România. Planul este de tip prebizantin, având naos cu trei nave și absidă semicirculară, nartex, atrium larg, iar în exterior, alăturat, baptisterium ce-i atestă și el caracterul de episcopie, deoarece are bazinul baptismal trilobat.

Prezența încăperii **baptisteriumului** reprezintă un important indiciu în datarea bazilicilor paleo-creștine. Cele mai vechi baptisteriumuri (de secol II) au fost descoperite în catacombe.

În prima fază, adică în secolele III-IV, baptisteriumul este construit din piatră în exteriorul bazilicii, adesea pe plan rectangular dar și circular. El era locul unde episcopul administra, numai celor botezați, mirungerea. Amplasarea sa în afara bazilicii creștine, revendica prin acest spațiu arhitectonic, prin însăși funcțiunea sa, existența celui care oficia, deci a episcopului, și respectiv a episcopatului, în acea localitate. Dar deopotrivă contribuia la datarea bisericii respective, în prima fază paleocreștină, adică la încadrarea monumentului numai pînă în secolul al VI-lea când funcția baptisteriumului este mutată în interiorul bazilicii și preluată de un vas de aramă.

Însă, atunci când comunitatea creștină se dezvoltă și în fruntea ei apărea un episcop, baptisteriumul era transformat, după secolul V-VI, în lăcaș de cult permanent, adesea pe plan circular cu acces și din interiorul bazilicii.

Așa s-a ajuns la **rotonda creștină** din exteriorul bazilicii a cărei formă de plan reia alcătuirii circulare mult mai vechi, începând cu cele preistorice, cel puțin din epoca bronzului.

2. Bazilica Mică, din piatră, de la Tomis, cu o singură navă și absidă semicirculară (de secol IV), considerată cap de serie pentru tipul de biserici care au fost numite ulterior „tip sală”, tip ce se va folosi la noi pînă în secolul al XIV-lea. Această bazilică se află în preajma zidului de incintă din zona Gării vechi.

3. Bazilica de piatră cu martirion de la Niculișel (de secol IV) oferă cea mai veche concepție de plan bazilical creștin, din țară, cu trei nave și absidă semicirculară, orientată spre solstițiul de vară (la circa 55° NE).

Interesul pentru această bazilică este amplificat și de faptul că sub pavimentul absidei altarului s-a descoperit un martirion îngropat, dar pe două niveluri, de formă cubică și acoperit cu o cupolă semisferică. Bolta este sprijinită pe pandantivi interiori ce marchează pereții cu arcade semirotunde în timpanele acrotere exterioare. La nivelul superior au fost găsite osemintele, într-un singur sicriu, a 4 martiri nominalizați prin inscripția de pe pereții criptei (Zoticos, Attalos, Kamasis și Philippos) martirizați la Noviodunum, în anul 303. La nivelul inferior (subsolul martirionului) s-au descoperit alți doi martiri ce provin dintr-un mormânt martiric mai vechi, distrus cu ocazia construirii criptei existente și azi în muzeu.

Această criptă monumentală martirică, cu intrarea dolmenică, este un monument unic în Europa, reprezentând transpunerea în arhitectura paleocreștină a concepțiilor ce stăteau la baza mauzoleelor greco-romane.

4. Tot la Niculișel, pe Dealul Cetății, s-au descoperit 2/3 din fundațiile paleocreștine romane (de secol IV) și zidărie legată cu pământ (de secol X) ale unei biserici pe plan treflat. Este cea mai veche biserică treflată descoperită până acum în România, dar și din zona danubiano-balcanică, ținând cont că în sudul Dunării, abia din secolele XI-XII apare planul treflat în bisericile creștine. Fundațiile acestea revendică prezența unei mănăstiri mult mai vechi. (*Va urma*)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

În zilele noastre diavolul seceră

Multă demonizare există astăzi în lume. Diavolul seceră, deoarece oamenii contemporani i-au dat multe drepturi și primesc înfricoșătoare înrâuriri diavolești. Spunea cineva foarte bine: „Oarecând, diavolul se ocupa de oameni; acum nu se mai ocupă! I-a pus pe drumul lui și le spune: „Călătorie bună! – și oamenii călătoresc.” Este cumplit! Vedeți, diavoli, în ținutul Gadarenilor, au cerut voie de la Hristos ca să intre în porci; și asta pentru că porcii n-au dat prilej diavolului și el nu avea dreptul să intre în ei. Hristos a îngăduit să intre, ca să fie pedepsiți israeliții, deoarece li se interzisese să mănânce carne de porc.

- Părinte, sunt unii care spun că nu există diavol.

- Da, și mie mi-a spus cineva: „Să scoți din traducera franceză a cărții *Sfântul Arsenie capadocianul* cele ce se referă la cei îndrăciți, pentru că europenii nu le vor înțelege. Nu cred că există diavol.” Vezi, pe toate le explică prin psihologie. Dacă acești demonizați ar fi mers la psihiatri, i-ar fi supus la șocuri electrice. Hristos a luat de la diavol dreptul de a face rău. Numai dacă omul îi dă dreptul, poate să facă rău. Când cineva nu are legătură cu Tainele Bisericii, dă loc ispitei și primește o înrâurire diavolească.

(...) În epoca noastră, din păcate, oamenii nu vor să-și taie patimile lor, voia lor și nu primesc sfaturi. Pe lângă asta vorbesc cu obrăznicie și alungă harul lui Dumnezeu. Și după aceasta, oriunde ar sta omul, nu poate spori deoarece primește înrâuriri diavolești. Este în afară de sine, pentru că dinafară comandă diavolul. Nu este înlăuntru în chip vădit – ferească Dumnezeu – dar chiar și dinafară îi poate comanda.

Omul, când este părăsit de har, se face mai rău ca diavolul. Pentru că unele lucruri diavolul nu le face, ci numai pune pe oameni să le facă. De pildă, nu face crime, ci pune pe om. Așa se demonizează oamenii după aceea.

Mărturisirea taie drepturile diavolului

Cel puțin să meargă oameni la un duhovnic să se mărturisească, spre a îndepărta înrâurirea diavolească de la ei, ca să poată gândi puțin. Acum nu pot nici măcar gândi din pricina influenței diavolești. Pocăința, mărturisirea taie drepturile diavolului. Cu puțin timp mai înainte, a venit în Sfântul Munte un vrăjitor și a îngădit în țărushi și plasă o porțiune de teren aproape de coliba mea. Dacă trecea pe acolo unul nemărturisit, pătea ceva rău. Nu știa de unde-i vine. Cum le-am văzut, am făcut cruce și am trecut prin mijloc; le-am destrămat. După aceea, vrăjitorul a venit la

colibă, mi-a spus toate planurile lui și și-a ars cărțile. Asupra unuia ce este credincios, merge la biserică, se mărturisește, se împărtășește, diavolul nu are nicio putere, nicio stăpânire. Face numai puțin „ham-ham” ca un câine ce nu are dinți. Însă asupra unuia ce nu e credincios și îi dă drepturi, are mare stăpânire. Îl poate omori; are dinți și îl sfășie. Potrivit cu drepturile ce i le dă un suflet, este și stăpânirea diavolului asupra lui.

Chiar și când moare cineva și este pregătit, urcarea sufletului la cer este ca un tren după care aleargă unii câini lătrând „ham-ham”, iar dintre cei care latră înaintea lui, chiar mai calcă pe câte unul. Dar dacă nu este pregătit, este ca și cum ar fi într-un tren care nu poate alergera cu viteză deoarece îi sunt stricate roțile, îi sunt deschise ușile, iar cîinii intră înăuntru și chiar mușcă pe vreunii.

Când diavolul a dobândit drepturi mari asupra omului și-l stăpânește, atunci trebuie să se găsească mijlocul ca să-i taie drepturile. Altfel, oricâtă rugăciune ar face ceilalți, diavolul nu pleacă. Îl secătuieste pe om. Preoții citesc exorcisme și în cele din urmă plătește tot omul, căci este chinuit mai mult de diavol. Trebuie să se pocăiască omul, să se mărturisească, să taie drepturile ce le-a dat și după aceea va pleca diavolul; altfel se va chinui. O zi, două zile, săptămâni, luni, ani i se citesc exorcisme, dar diavolul nu pleacă pentru că i s-au dat drepturi.

(Cuv. Paisie AGHIORITUL – „Cu durere și dragoste pentru omul contemporan”)

CUGETĂRI

Orice ordine socială veritabilă se bazează pe vecinătatea trăită, care este relația aproapei cu aproapele. Iau termenul de “aproape” în sensul pe care îl dă parabola samariteanului cel bun: Cine este aproapele meu? Cel care are nevoie de ajutorul tău sau cel care ți-l dă? El poate fi oricare om, cel care trece pe drum și se oprește... Fără vecinătate reală nu mai suntem răspunzători de nimic și de nimeni. Dar fără sentimentul răspunderii fiecăruia față de celălalt nu mai e posibilă libertatea civică; dictatura devine inevitabilă în orice societate a cărei maximă este: “fiecare pentru sine și Dumnezeu pentru toți” dintre cei care nu cred în Dumnezeu.

Nu există ordine adevărată decât în libertate. Nu există libertate decât la oamenii care își realizează vocația și care o slujesc. Și omul liber este singurul care respectă libertatea semenilor săi. Toate se leagă. *Simțul aproapei, responsabilitatea și libertatea* sunt lucruri intim legate: ele se creează reciproc și nu pot subzista multă vreme unul fără altul. Și ordinea se naște din alianța lor.

Denis de ROUGEMONT

Coaliția orientală (VII)

Civilizația liniei (3)

Să ne întoarcem la textul Sfintei Scripturi pentru a observa principiul “liniei” în structura acestei cărți revelate care definește spiritul Orientului creștin. Biblia este o povestire a vieții Mântuitorului. Dacă vom urmări firul epic al Evangheliei vom observa “arabescurile” acestei narațiuni, adică împletirea evenimentelor pământești cu litera sacră (tot așa cum figurativul islamic înseamnă împletirea vieții cu litera Coranului). Sfânta Scriptură are aspectul de “grammata” fiindcă episoadele ei reflectă în plan tainic Legea, precum icoana Mântuitorului conține în substrat textul divin. Faptele petrecute în Biblie se desfășoară meandric dar în cursivitatea lor sinuoasă urmează neabătut **calea Eshatonului**. Pentru a înțelege această cale nu putem frunzări Biblia citind-o dezordonat, ci trebuie să urmărim cu atenție firul evenimentelor, adică să parcurgem odată cu Iisus traseul inițiativ de la Alfa la Omega (Tot o “citire” este și privirea icoanelor de pe iconostas. E o lectură în imagini a cărții Sfinte, o narațiune vizuală a Scripturii de la un cap la altul). Întâmplările prin care trece Fiul lui Dumnezeu sunt, am putea spune, ca niște “propoziții” într-o demonstrație sacră, ele sunt literele Legii transfigurate în real. De aceea, faptele din viața Mântuitorului, chiar și cele mai puțin relevante, au importanță canonică, la fel ca liniile trase pe Chipul lui Iisus în icoană. Din acest punct de vedere, Ortodoxia înseamnă “orto-grafie”.

Abaterea de la “linie”, de la regulă, înseamnă rătăcire, erezie. Linia, în Orient, are rol călăuzitor; de aceea Coranul spune: *țineți tare de frânghia lui Dumnezeu și nu vă împrăștiati*. În limbaj patristic “linia” ar însemna traseul soteriologic; Sfinții Părinți vorbesc despre *drumul mântuirii subțire ca firul*.

Rezumând, vom afirma că Orientul ortodox și islamic are o viață spirituală întrepătrunsă cu Textul Sfânt și este eminent **fundamentalist** deoarece nu se abate de la canoanele tradiției, ale drumului anunțat profetic. La polul opus, Occidentul se dezvoltă pe baze liberale și democratice (adică pe libertatea alegerii căilor). Dacă în Orient principiul “liniei” este ideologia unui singur drum prescris în litera Sfântului Pergament (transmis inițiativ de la generație la generație), democrația Occidentului înseamnă o anulare a acestui statut ezoteric al istoriei. Cu alte cuvinte, pentru occidentali, istoria se face “din mers” după principiul “încercare și eroare”. Liberalismul îl vedem și în imaginea democratică” a lui Iisus pictat în tablourile

religioase după fantezia personală a fiecărui artist. Ignorând “orto-graphia” Chipului Sfânt, pictorii apuseni l-au zugrăvit pe Hristos fără conturul Literei ascunse în forme, rezultând astfel un tablou “analfabet” desprins de încărcătura tainei mistice, de gramatica ezoterică a Figurii dumnezeiești. Catholicismul își trădează astfel indiferența față de **Carte**. De altfel, așa cum afirmă Serghei Bulgakov, *Evul Mediu catolic neglija citirea Bibliei neavând încredere în această citire*. Protestantismul a încercat o revenire la litera Scripturii dar a fost o revenire golită de taina “graphin”-ului sau, cu alte cuvinte, străină de harul Sfântului Pergament. Protestantismul e o religie a “tiparului modern”, afirma Mircea Eliade, e un efect al revoluției Gutenberg, fiind paradoxal, cea mai brutală desprindere de Scriptură, de caligrafia ei inițiativă.

Încăpățânarea milenară a creștinismului ortodox de a “caligrafia” Chipul lui Dumnezeu dezvăluie firea scripturală a Orientului unde icoana înseamnă “Grammata”, adică “image-text”. Figurativul se supune unui alfabet ascuns, icoana este o “pictură scrisă”, ea presupune o rafinată cultură sapiențială, pe care civilizația tiparului a distrus-o. Este priceperea de a “citi” formele, de a recunoaște linia dumnezeiască din adâncul făpturii.

Aceeași mentalitate “scripturală” am demonstrat că există și în spiritul islamic. Tradiția mahomedană însă punând accentul pe “scrisul pictat” este preponderent calofilă. Litera Coranului devine obiect de cult, ea e venerată și invocată obsesiv în realitatea curentă. Dar totul este încărcat de estetism, de măiestrie ornamentală. Scrisul transformat în calofilie are și rol de seducție, de ispitire, acest lucru a contaminat și stilul verbal, fraza arabă este plină de înflorituri. În Islam, vorba frumoasă este dezmiardătoare, folosită pentru a cuceri inimile. Iată textul unei invitații la o petrecere organizată de un calif pe la mijlocul secolului IX: “*în afară de făptura ta, avem de toate spre desfătarea noastră. Ochii narciselor s-au deschis, obrații violetelor s-au aprins. Cădelnițele portocalilor și lămâilor răspândesc miresmele, graiul alăutelor e plin de voioșie, cupele își dăruiesc parfumul. Stelele voioșilor prieteni sunt sus pe cer, iar văzduhul chiblimbariu se revarsă asupra noastră. Pe viața mea, când vei sosi și tu vom fi în paradis, iar tu vei fi cu adevărat giuvaierul acestui șirag de mărgăritare*” (fragmentul este preluat din lucrarea lui Andre Clot “Civilizația arabă în vremea celor <<O mie și una de nopți>>”). Observăm aspectul savant calofil al expresiei, acel **scris-pictat** al Orientului islamic. (continuare în pag. 16)

Literatura duhovnicească a creștinului răsăritean a preschimbat calofilia orientală în frumusețe filocalică, într-un limbaj pătruns de taine și elevație sufletească. Oricum, logodna dintre calofilie și filocalie trădează conivența dintre cele două religii răsăritene, alcătuind împreună un stil, așa numita **formulă orientală a existenței**. În interiorul acestui stil trebuie să deslușim cultul Literei. Cea dintâi literă a creștinilor este Alfa, iar a arabilor este Alef-ul. Există o tainică îngemănare între caligrafiile celor două semne grafice. Ele simbolizează civilizația "linieii", școala rafinată a privirii ca lectură în palimpsest. Nu întâmplător Orientul este, cum se spune, o lume a **contemplării**, deoarece te ajută să vezi în transparența realității Scrierea pe care ochiul grăbit nu o percepe. Legea lui Dumnezeu scrisă filigranat în lucrările care ne înconjoară, e percepută doar printr-o măiestrie a privirii, ea trădează o aristocrație a simțurilor, capacitatea de a vedea lumea ca Text, fiindcă așa cum spune Sfânta Carte a arabilor: *Pe munte, pe pergamentul întins și pe marea umflată pedeapsa Domnului este hotărâtă.* (va urma)

Despre nevoiță

Unii oameni, atunci când iubesc, doresc să dăruiască persoanei iubite tot ceea ce au mai bun, sau tot ce cred că ar putea să o facă fericită. Pentru împlinirea acestui scop nu precupețesc niciun efort, material sau spiritual. Cel ce iubește rabdă orice pentru cel iubit.

Dar când iubirea se îndreaptă spre Dumnezeu și omul caută să-I aducă daruri bineplăcute, ce poate el aduce fără să fie tot din cele ale Domnului? Ce poate aduce omul înaintea Sa în afară de păcatele săvârșite?

Nimic altceva decât însăși iubirea, așa cum și porunca o spune: din tot sufletul, din tot cugetul, din toată inima și din toată virtutea. Astfel, pentru cele ale acestei lumi nu mai rămâne loc, ci ele mai mult împiedică iubirea totală față de Dumnezeu, sustrăgând atenția prin diferite nimicuri de la ținta ei divină. Așa se naște în chip firesc nevoița, fiind impusă dinlăuntru și nu din afară, ca renunțare de bunăvoie la ceea ce nu este strict necesar vieții, cum ar fi bunuri materiale, care aduc mângâiere trupească, dar și spirituale, care ar putea să aducă o falsă mângâiere sufletească prin laudă și mulțumire de sine. Nevoitorul rabdă orice ispite numai să nu piardă pe Cel iubit, Care la rândul Său îi împărtășește iubirea, căci: *„Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia?”*

Iată că nevoița nu este un scop în sine, ci o cale de a îndepărta toate cele ce-l separă pe om de Dumnezeu, de aceea ea nu trebuie să se transforme în prilej de mândrie sau de slavă deșartă. Asceza trebuie practică cu smerenie, punând împlinirea poruncilor, a postului, a

rugăciunii pe seama ajutorului lui Dumnezeu, omul singur fiind neputincios, după cuvântul Domnului *„fără Mine nu puteți face nimic.”*

Pentru a-și atinge scopul - unirea cât mai deplină cu Dumnezeu în iubire și dobândirea Duhului Sfânt - această lucrare trebuie dedicată Lui în întregime: *„orice ați face, cu cuvântul sau cu lucrul, toate să le faceți în numele Domnului Iisus și prin El să mulțumiți lui Dumnezeu Tatăl.”*

Nevoința nu-l îndreptățește pe cel care o practică la vreo răsplată și nici nu trebuie făcută cu caznă, bifând-o ca pe ceva obligatoriu în drumul spre Dumnezeu. Într-un asemenea caz ea nu este de nici un folos, căci nu sporește iubirea, ci, dimpotrivă, poate naște împotrivire față de ceva care ar putea să pară la prima vedere fără legătură cu scopul.

Nevoința cea bună vine de la sine, cu ușurință, atunci când gândul permanent la Cel iubit face ca lucruri ce păreau de netrecut să devină firești și, cu ajutorul harului, înfăptuite, încât *„în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit.”*

PROGRAMUL LITURGIC

Duminica și în zilele de sărbătoare se oficiază:

8:30 Utrenia

10:00 Sfânta Liturghie

Sâmbătă:

8:00 Utrenia, Sfânta Liturghie și Pomenirea morților

17:00 Vecernie

Vineri:

8:30 Sfințirea apei,

Utrenia,

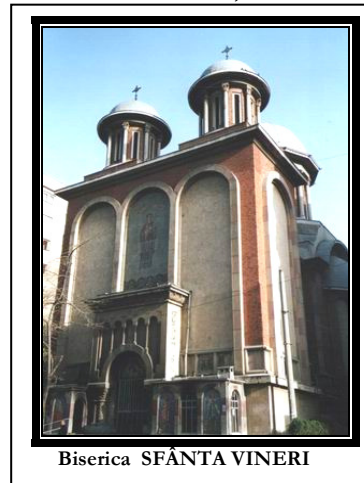
Sfânta Liturghie și

Sfântul Maslu

17:00 Vecernie și Acatist

În ajunul sărbătorilor:

17:00 Vecernie și Acatist

Biserica SFÂNTA VINERI

REDACTIA

Email – paulghitiu@gmail.com

Tel: 0744530615; 0728873269 Fax: 0213163685

Redactor – Pr. Ciprian MATEȘ

Coordonator – Paul GHIȚIU

Revista poate fi citită și pe www.sfvineri.ro

